

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра німецької філології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету іноземної філології
Рошко М.М.
« 02 » липень 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Освітній рівень: **перший (бакалаврський)**

Галузь знань: **03 Гуманітарні науки
01 Освіта/Педагогіка**

Спеціальність **035 Філологія
014 Середня освіта**

Предметна спеціальність **035.043 Філологія. Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – німецька
014.02 Середня освіта. Мова і
література (німецька)**

Освітня програма **Німецька мова та література.
Переклад
Німецька мова і література.
Зарубіжна література**

Статус дисципліни: **Обов'язкова**
Мова навчання **німецька**

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу німецької мови мови» для студентів 4-го курсу галузі знань 03 Гуманітарні науки та 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 035 Філологія та 014 Середня освіта предметної спеціальності (спеціалізації) 035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька та 014.02 Середня освіта. Мова і література (німецька) освітніх програм Німецька мова та література. Переклад та Німецька мова і література. Зарубіжна література

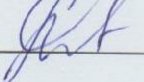
Розробник: Синьо В.В., кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
німецької філології

протокол № 12 від « 30 » березня 2021 р.

Завідувач кафедри Гвоздяк О.М.

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 7 від « 30 » 06. 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Синьо В.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3-й семестр аудиторних – 2 самостійної роботи студента –	7-й	
	Лекції:	
	20	
	Практичні (семінарські):	
	24	-
Вид підсумкового контролю: 7-й семестр – екзамен;	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс теорії і практики перекладу є однією з основних дисциплін у системі підготовки фахівців-філологів зі спеціальності німецька мова і література. Сучасні вимоги до підготовки перекладачів потребують від них перш за все бути плідними учасниками міжкультурної комунікації і мати необхідні навички та вміння професійного, ділового та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, бути спроможними оволодіти новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

Метою курсу теорії і практики перекладу є підготовка висококваліфікованих фахівців, що мають теоретичні знання та практичні навички письмового та усного перекладу, реферування та анотування матеріалу рідною та іноземними мовами в обсязі.

Основним завданням курсу є засвоєння знань та набуття навиків і умінь в галузі теорії і практики перекладу, формування перекладацької компетентності та специфічних навичок перекладацької діяльності; засвоєння теоретичних знань, необхідних для такого роду діяльності; поглиблення у студентів знань з іноземної мови, а саме: збагачення словникового запасу спеціальною термінологією з суспільно-політичних, міжнародно-правових та економічних галузей знань. Водночас метою курсу є виховання студентів у дусі загальнолюдських цінностей, розвиток у них почуття відповідальності за доручену справу, розширення політичного та загальнокультурного світогляду.

Термін навчання – один семестр (VII). Курс передбачає збалансованість у ньому двох частин: 1) теорії перекладу, 2) практики перекладу.

Курс теорії і практики перекладу має на меті вивчення основних закономірностей процесу перекладу і перекладацьких відповідностей, ознайомлення з сучасним станом науки про переклад у нашій країні та за кордоном, теоретичної основи для засвоєння практичних знань і навичок у галузі перекладу. Він є необхідною базою для самостійної науково-дослідної роботи студентів та її практичної діяльності з основного фаху. Запропонована програма дає студентам можливість ознайомитися з актуальними питаннями теорії перекладу, набутти практичні навички та вміння порівняльного аналізу текстів перекладу й оригіналу. Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

знання:

- теоретичними знаннями про типи перекладу, термінологічний апарат перекладача, основні лексичні, граматичні та стилістичні перекладацькі трансформації, основні лексичні, граматичні, стилістичні та лінгвокультурні труднощі при перекладі текстів та усних повідомлень науково-технічного, економічного та громадсько-політичного змісту з іноземної мови на українську та навпаки;
- спеціальними знаннями з базової міжгалузевої термінології, спеціальної галузевої термінології з економічних дисциплін;
- теоретичними та практичними знаннями про основні способи та прийоми перекладу, етапи перекладу, перекладацькі труднощі і способи їх подолання.

Практика перекладу передбачає прищеплення навиків та умінь в галузі письмового та усного перекладу з німецької мови на українську та з української мови на німецьку в обсязі, необхідному для того, щоб:

- перекладати письмово газетно-інформаційні, суспільно-політичні, економічні, науково-популярні тексти та інші матеріали з періодичної преси, а також офіційні документи міжнародно-дипломатичного та юридичного характеру;
- перекладати усно і з аркуша (без попередньої підготовки) з німецької мови на українську та з української на німецьку тексти газетно-інформаційного та суспільно-політичного характеру;
- використовувати на практиці перекладацькі прийоми за умов усного послідовного та синхронного перекладу; грамотно виконувати лексичні, граматичні та стилістичні трансформації під час перекладу;

- перекладати усно послідовно (за скороченим записом) та синхронно виступи та бесіди з німецької мови на рідну та з рідної на німецьку;
- робити повний письмовий переклад, реферативний, анотаційний переклад тексту;
- редагувати переклади на рідну мову матеріалів вказаної вище тематики;
- анотувати та реферувати німецькомовні тексти суспільно-політичного та загально-наукового характеру, включаючи і тексти, що прослухані в запису.

Побудова курсу перекладознавства на відділенні німецької філології охоплює такі види занять : лекції та практичні заняття з перекладу. Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонського процесу. Програма курсу поділена на 2 модулі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Теорія і практика перекладу німецької мови**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

- ОК 10 – Вступ до спец філології
- ОК 13 – Фонетика німецької мови
- ОК 15 – Німецька мова (практичний курс)
- ОК 16 – Теорграматика німецької мови
- ОК 18 – Лексикологія німецької мови
- ОК 20 – Стилїстика німецької мови

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Теорія і практика перекладу німецької мови**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Шифр ПРН	Програмні результати навчання
ПРН-1	знати про систему мови та її розвиток; мати базові уявлення про дидактичну систему; проявити здатність до письмової й усної комунікації рідною та іноземною мовами;
ПРН-3	навички управління інформацією;
ПРН-4	дослідницькі навички;
ПРН-5	навички роботи в команді і здатність учитися;
ПРН-6	базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості,
ПРН-8	базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій;
ПРН -9	базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних дисциплін;
ПРН-12	Професійно-профільовані знання в галузі лексикології, теоретичної фонетики і граматики та стилїстики іноземної мови
ПРН-13	професійно профільовані знання в галузі історії германських мов

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство німецької мови»

Шифр ПРН	Програмні результати навчання
ПРН-1	знати про систему мови та її розвиток; мати базові уявлення про дидактичну систему; проявити здатність до письмової й усної комунікації рідною та іноземною мовами;
ПРН-3	навички управління інформацією;
ПРН-4	дослідницькі навички;
ПРН-5	навички роботи в команді і здатність учитися;
ПРН-6	базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості,
ПРН-8	базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій;
ПРН -9	базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних дисциплін;
ПРН-10	Базові знання в галузі необхідні для засвоєння загально професійних дисциплін
ПРН-12	Професійно-профільовані знання в галузі лексикології, теоретичної фонетики і граматики та стилістики іноземної мови, теорії практики перекладу та літературознавства;
ПРН-13	професійно профільовані знання в галузі історії германських мов та лінгвокраїнознавства;

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу німецької мови» є: виконання індивідуальних завдань, виконання практичних робіт, презентація результатів виконаних завдань, модульна контрольна робота, екзамен

Форми (методи) контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді на практичних заняттях, виконання практичних завдань, тестування, захист індивідуальних робіт, виконання тестових завдань.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форми підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	60	100

10	10	10	10		
----	----	----	----	--	--

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лекційні та практичні заняття	4	40	6	40
Презентація результатів (усний та письмовий переклад)			2	20
Модульна контрольна робота	1	60	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Методика оцінювання. Матеріал кожного модуля, який здобувачі вищої освіти повинні засвоїти протягом семестру, вноситься на одну з двох модульних контрольних робіт, що проводяться у семестрі.

Модульна контрольна робота може виконуватись в два етапи: перший – теоретичний матеріал (письмово); другий – практичні завдання. Сумарна максимальна кількість балів, що виставляється здобувачу вищої освіти за виконання всіх завдань однієї контрольної роботи залежить від складності матеріалу, який вноситься на модульний контроль.

За виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи, що стосуються даних модулів здобувачу вищої освіти нараховується різна кількість балів, в залежності від складності матеріалу.

Практичне заняття зараховується, якщо за кожне із завдань практичного завдання здобувач вищої освіти досягнув мінімального порогового рівня, визначеного за кожним запланованим результатом навчання для навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу», Критерієм успішного проходження здобувачем освіти поточного оцінювання (включно із захистом результатів) є досягнення здобувачем освіти не менше 50% балів від загальної кількості запланованої за конкретною темою. Конкретна максимальна кількість балів подається у таблицях розподілу балів, які отримують здобувачі за модуль та за окремі види навчальної роботи.

Невиконані та незахищені практичні завдання, а також неявка на модульну контрольну роботу оцінюються в 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Сумарна оцінка (від 0 до 100 балів) виставляється у відомість модульного контролю. Модуль зараховується, якщо сумарний бал складає не менше 60 балів, і зараховано всі лабораторні роботи, які є складовими даного модуля.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до

початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Екзаменаційна методика оцінювання. До складання екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які мають підсумковий доекзаменаційний рейтинговий бал не менше 35 і, яким зараховано всі практичні завдання за семестр. Підсумкова рейтингова доекзаменаційна оцінка визначається як середнє арифметичне підсумкової залікової оцінки за 1-й та 2-й модуль.

Здобувач вищої освіти, доекзаменаційний рейтинговий бал якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити його до початку екзамену під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до екзамену, і у нього виникає академічна заборгованість.

Екзамен з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не скласти, якщо він успішно пройшов усі модульні контролю та його влаштовує підсумкова доекзаменаційна рейтингова оцінка за навчальний рік. Здобувачі вищої освіти, рейтинговий бал яких становить від 35 до 59, екзамен складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на екзамені рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання екзамену оцінка не може бути менша за доекзаменаційний рейтинговий бал.

Екзамен проводиться в усній формі. На екзамен виноситься навчальний матеріал обох модулів. Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань та одного практичного завдання. Оцінювання результатів навчання на екзамені здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за екзамен вноситься у відомість обліку успішності.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінювання підсумкового контролю з дисципліни

— «**відмінно**» (90-100 балів, A) заслуговує студент, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

— «**добре**» (82-89 балів, B) заслуговує студент, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну

літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

— **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує студент, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

— **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує студент, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;

— **«задовільно» (60-63 балів, E)** заслуговує студент, що виявив часткове знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.

— **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється студенту, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

— **«незадовільно» (0-34 балів, F)** виставляється студенту коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль I. Теоретичні основи перекладу

Тема 1. Переклад як лінгвістична дисципліна. Історія перекладу.

Переклад як процес і як результат. Предмет теорії та практики перекладу як самостійної лінгвістичної дисципліни та її місце серед інших лінгвістичних дисциплін. Взаємозв'язки теорії та практики перекладу з граматикою, фонетикою, стилістикою, історією мови. Історія формування теорії та практики перекладу як науки. Загальна історія перекладу. Розвиток перекладу в Україні. Розвиток перекладу в Німеччині. Переклад Біблії Мартіном Лютером. Єдність змісту і форми в перекладі. Визначення перекладу (*die Übersetzung, das Übersetzen, das Dolmezschen, die Dolmetschung*). Предмет перекладознавства. Основні категорії перекладу – мова оригіналу і мова перекладу – AS і ZS. Вивчення теоретичних підходів до перекладу. Перекладознавчі теорії.

Тема 2. Типи та види перекладу. Одиниці перекладу.

Класифікація перекладів відповідно до фізичних параметрів і способів фіксації – усний, письмовий, машинний переклад та їх різновиди. Усний переклад та його різновиди. Синхронний переклад. Труднощі усного перекладу. Особливості письмового перекладу. Редагування перекладу. Машинний переклад та його етапи. Класифікація перекладів відповідно до ступеня достовірності передачі одиниці перекладу – слова, словосполучення, речення, надфразової єдності, тексту. Адаптоване транскодування (перекладацька транскрипція). Переклад на рівні слова/лексми. Послідовний переклад. Підрядковий

переклад. Літературний переклад. Формат перекладу. Слово, словосполучення, речення, текст – головні формати перекладу. Переклад на фонематичному рівні лексичних одиниць. Фонема як одиниця перекладу. Морфема як одиниця перекладу. Види німецьких морфем. Особливості їх перекладу. Спільне та відмінне між німецькими та українськими морфемами. Слово як одиниця перекладу. Частини мови. Словосполучення/ідіома як одиниця перекладу. Види словосполучень. Сталі словосполучення як особливий одиниця перекладу. Речення як одиниця перекладу. Прості речення. Складносурядні речення. Складнопідрядні речення. Текст як одиниця перекладу.

Тема 3. Норма перекладу. Адекватність та еквівалентність у перекладі.

Норма еквівалентності перекладу. Жанрово-стилістична норма перекладу.

Норма мови перекладу. Прагматична норма перекладу. Конвенційна норма перекладу. Типи формальної відповідності у перекладі. Еквіваленти (повні і відносні), синонімічні варіанти і трансформації в перекладі. Еквівалентність у перекладі. Види еквівалентності. Еквіваленти у перекладі: повні та відносні. Формальні відповідності у перекладі. Типи формальної відповідності у перекладі. Синонімічні варіанти і трансформації в перекладі. Типи еквівалентності та її основні аспекти. Поняття адекватності та еквівалентності у перекладознавстві. Критерії еквівалентності. Вимоги до еквівалентного перекладу. Досягнення еквіваленті перекладу. Неологізми в перекладі.

Тема 4. Трансформації в перекладі.

Трансформації у перекладі. Типи перекладацьких трансформацій: а) лексичні трансформації б) граматичні трансформації. Генералізація. Деталізація. Антонімічний переклад. Заміна. Використання трансформацій для досягнення адекватності перекладу. Трансформації при перекладі та міжмовна асиметрія. Лексичні трансформації. Типи лексичних відношень: цілковите співпадіння; часткове співпадіння; цілковита розбіжність. Перекладацькі відповідники: еквіваленти; варіанти; контекстуальні заміники. Типи лексичних трансформацій на прикладі німецької та української мов. Причини виникнення лексичних трансформацій. Причини використання лексичних трансформацій. Види лексичних трансформацій. Вживання лексичних трансформацій при перекладі. Прагматично зумовлені лексичні трансформації в німецько-українському художньому перекладі. Граматичні трансформації. Перекладацькі трансформації як спосіб адекватного перекладу. Причини виникнення граматичних трансформацій. Причини використання граматичних трансформацій. Види граматичних трансформацій. Вживання граматичних трансформацій при перекладі.

Модуль II. Практичні проблеми перекладу

Тема 5. Лексико-семантичні проблеми перекладу.

Слово як одиниця лексичної системи мови. Типи значення. Залежність перекладу слова від контексту. Види значення слова. Вибір слова із синонімічного ряду при перекладі. Багатозначність слова та переклад. Одиначні (постійні) та множинні (варіантні) відповідники. Контекст як вирішальний фактор при виборі відповідника при перекладі. Імена власні в перекладі і способи їх передачі залежно від їх різновидів. Природа власних назв. Назви осіб. Географічні назви. Основні способи передачі власних назв у перекладі. Транслітерація. Транскрипція або транскрибування. Калькування. Особливості відтворення різних видів власних назв. Імена, прізвища і т.п. людей. Способи перекладу. Географічні назви, назви фірм, компаній, корпорацій, видавництва і т.п. Способи перекладу. Назви установ, організацій, партій, тощо. Способи перекладу. Назви газет, журналів, інформаційних агентств тощо. Способи перекладу. Інтернаціоналізми в перекладі.

Способи ідентифікації інтернаціоналізмів. Інтернаціоналізми та принципи їх класифікації. Власне інтернаціоналізми. Псевдоінтернаціоналізми. Способи перекладу

інтернаціоналізмів. Одиниці спеціального національного лексикону (реалії) в перекладі і проблема стилізації перекладу. Реалії як засіб вираження національно культурної своєрідності. Визначення реалій. Класифікація реалій. Способи перекладу реалій. Фальшиві друзі перекладача.

Тема 6. Фразеологічні одиниці в перекладі і способи їх передачі у рамках формальної відповідності й еквівалентності. Особливості стійких і вільних словосполучень в сучасній німецькій мові, різниця між ними. Критерії визначення фразеологічних одиниць в німецькій мові. Семантична класифікація, яка базується на принципах семантичної класифікації академіка В.В. Виноградова. Структурно-семантична класифікація проф. І.І. Чернишової: фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення та фразеологічні вирази. Стійкі словесні комплекси нефразеологічного типу: фразеологічні утворення, модельовані утворення та лексичні єдності. Способи перекладу фразеологічних одиниць.

Тема 7. Синтаксичні проблеми перекладу.

Синтаксичний рівень та його одиниця: Речення/ висловлювання та їх дефініції для перекладознавства. Типи речень/ висловлювань. Загальні принципи перекладу в простих та ускладнених реченнях. Загальні принципи перекладу складних речень.

Вибір одного німецького лексичного відповідника із синонімічного ряду. Трансформація генералізації. Переклад частки „zu-“. Переклад займенників. Переклад дієслів з дієсловом „lassen-“. Модальні дієслова, їх значення та переклад українською. Особливості відмінювання і перекладу німецьких іменників. Складні іменники в німецькій мові. Переклад дієприслівників доконаного виду та відповідних зворотів. Вживання у перекладі інфінітивних конструкцій. Переклад українських речень активного стану німецькими пасивними реченнями. Переклад безособових та неозначено-особових речень. Складносурядні речення. Складнопідрядне речення та його види.

Тема 8. Функціонально-стильові труднощі перекладу. Особливості перекладу текстів художньої літератури, інформаційних текстів та стилю розмовної мови.

Перекладознавчі особливості різних функціональних стилів. Лексичних труднощі художнього перекладу. Граматичні труднощі художнього перекладу. Особливості інформаційного типу тексту та їх відтворення. Лексико-граматичні особливості німецькомовних газетних заголовків. Актуальні проблеми перекладу газетно-інформаційних повідомлень. Функціонально-стилістичні та семантичні особливості німецькомовних газетних заголовків. Лексичні трансформації при перекладі німецькомовних заголовків на українську мову. Граматичні трансформації при перекладі німецькомовних заголовків на українську мову. . Особливості перекладу розмовного стилю. Поняття «розмовний стиль». Соціальна функція розмовного стилю. Екстралінгвістичні характеристики стилю. Лінгвістичні характеристики стилю. Граматичні особливості стилю.

Тема 9. Особливості перекладу науково-технічних текстів.

Переклад науково-технічних текстів. Лексичних труднощі науково-технічного перекладу. Граматичні труднощі науково-технічного перекладу. Розкриття та передача засобами української мови іншомовних реалій у науково-технічних текстах. Особливості перекладу термінів.

Тема 10. Особливості перекладу офіційно-ділових текстів.

Специфіка мови офіційно-ділового стилю.

Особливості оформлення ділового листа. Типологічні риси німецькомовної та україномовної ділової кореспонденції. Лексичних труднощі перекладу документів. Граматичні труднощі перекладу мови документів. Особливості перекладу німецьких пасивних конструкцій у діловій кореспонденції.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	групові роботи	
7-й семестр						
Тема 1. Переклад як лінгвістична дисципліна. Історія перекладу.	8	2	2			4
Тема 2. Типи та види перекладу. Одиниці перекладу.	8	2	2			4
Тема 3. Норма перекладу. Адекватність та еквівалентність у перекладі	8	2	2			4
Тема 4. Трансформації в перекладі.	8	2	2			4
Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	5		2			3
Разом за модуль 1	37	8	10			19
Модуль 2: Практичні проблеми перекладу.						
Тема 5. Лексико-семантичні проблеми перекладу.	8	2	2			4
Тема 6. Фразеологічні одиниці в перекладі і способи їх передачі у рамках4	8	2	2			4
Тема 7. Синтаксичні проблеми перекладу.	8	2	2			4
Тема 8. Функціонально-стильові труднощі перекладу. Особливості перекладу текстів художньої літератури, інформаційних текстів та стилю розмовної мови.	8	2	2			4
Тема 9. Особливості перекладу науково-технічних текстів.	8	2	2			4
Тема 10. Особливості перекладу офіційно-ділових текстів.	8	2	2			4
Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	5		2			3
Разом за модуль 2	53	12	14			27
Разом за курс	90	20	24			46

6.3. Теми практичних занять

Тема 1. Переклад як лінгвістична дисципліна. Історія перекладу.	2
Тема 2. Типи та види перекладу. Одиниці перекладу.	2
Тема 3. Норма перекладу. Адекватність та еквівалентність у перекладі	2
Тема 4. Трансформації в перекладі.	2
Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	2
Тема 5. Лексико-семантичні проблеми перекладу.	2
Тема 6. Фразеологічні одиниці в перекладі і способи їх передачі у рамках4	2

Тема 7. Синтаксичні проблеми перекладу.	2
Тема 8. Функціонально-стильові труднощі перекладу. Особливості перекладу текстів художньої літератури, інформаційних текстів та стилю розмовної мови.	2
Тема 9. Особливості перекладу науково-технічних текстів.	2
Тема 10. Особливості перекладу офіційно-ділових текстів.	2
Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	2

6.4. Самостійна робота

Тема 1. Переклад як лінгвістична дисципліна. Історія перекладу.	4
Тема 2. Типи та види перекладу. Одиниці перекладу.	4
Тема 3. Норма перекладу. Адекватність та еквівалентність у перекладі	4
Тема 4. Трансформації в перекладі.	4
Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	3
Тема 5. Лексико-семантичні проблеми перекладу.	4
Тема 6. Фразеологічні одиниці в перекладі і способи їх передачі у рамках4	4
Тема 7. Синтаксичні проблеми перекладу.	4
Тема 8. Функціонально-стильові труднощі перекладу. Особливості перекладу текстів художньої літератури, інформаційних текстів та стилю розмовної мови.	4
Тема 9. Особливості перекладу науково-технічних текстів.	4
Тема 10. Особливості перекладу офіційно-ділових текстів.	4
Узагальнююче повторення. Модульна контрольна робота.	3

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп’ютери, мультимедійний проектор.
Програмне забезпечення – операційна система, пакет Microsoft Office

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Алексеева И. С. Устный перевод. Немецкий язык. / И. С. Алексеева – СПб .: Союз, 2002. – 320 с.
2. Бадева А.Б., Иванов В.И. Технический перевод в школе. –М., 1991
3. Бархударов Л.С. Язык и перевод. - М.: Международные отношения, 1975. - 238 с.
4. Білодід І.К. Про критерії якості перекладу / І. К. Білодід // Теорія і практика перекладу. – Київ, 1979. – Вип. 1. – С. 3-4.
5. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад [навч. посіб.] / Л. П. Білозерська, Н. В. Возненко, С.В. Радецька – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 232 с.
6. Брандес М. П. Стиль и перевод : (на материале немецкого языка) / М. П. Брандес. – Москва: Высш. шк., 1988. – 127с.
7. Брандес М. П. Предпереводческий анализ текста [учеб.пособ.] / М. П. Брандер, В. И. Провоторов. – М. : НВИ: ТЕЗАУРУС, 2001. – 224 с.
8. Дзера О.В. Жанри художнього перекладу / О. В. Дзера // Записки перекладацької майстерні 2000-2001. – Т. 1. – Львів, 2001. – С. 18-37.
9. Гладуш Н. Ф. Прагматика перекладу: [навч. посібник] / Н. Ф. Гладуш. – К. : Видав. центр КНЛУ, 2007. – 104 с.
10. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики української та німецької мов / Ю.О. Жлуктенко. – Київ : Рад. шк., 1960. – 160 с.

11. Жлуктенко Ю.О. Проблеми адекватності перекладу / Ю.О. Жлуктенко, О.В. Двужилов // Теорія і практика перекладу. – 1981. Вип. 6. – С. 85 – 91.
12. Задорнова В. Я. Восприятие и интерпретация художественного текста. - М.: Высш. шк., 1984. - 152 с.
13. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія : (на матеріалі перекладів творів української літератури німецькою мовою) / Р.П. Зорівчак. – Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1983. – 175 с.
14. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад : (на матеріалі англійських перекладів української прози) / Р.П. Зорівчак. – Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. – 216 с.40
15. Зорівчак Р.П. Семантична структура словесного образу: до методології перекладознавчого аналізу. / Р.П. Зорівчак // Іноземна філологія. – Львів, 1999. – Вип.111. – С. 218 – 224.
16. Зорівчак Р.П. Словесний образ у художньому перекладі / Р.П. Зорівчак // –Хай слово мовлене інакше... – Київ : Дніпро, 1982. – С. 51 – 65.
17. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Кременчук, Київ, 1999
18. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу. –Вінниця: Нова книга, 2006. – 512 с.
19. Комиссаров В.К. Теория перевода. - М.: Высш.шк., 2000. -253 с.
20. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода.- М., 2002. - 207с.
21. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. –Київ: Вища школа, Вид-во при Київському університеті, 2001.-166с.
22. Корунець І. В. / Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003. - 448с.
23. Ланчиков В., Чужакин А.. Трудности перевода в примерах. .Мир перевода – 6 М, 2001
24. Латышев Л. К. Курс перевода. Эквивалентность перевода и способы её достижения. - М.: Межд. отн., 1981, - 198с.
25. Меренок М. Ф. Практика чтения и перевода юридической литературы с немецкого языка : [учеб. пособие] / М. Ф. Меренок., И. Ф. Алещанова. – Волгоград : РПК «Политехник», 2006. – 72 с.
26. Методологічні проблеми перекладу на сучасному етапі/ Збірник наукових праць. - Суми: Вид - во СумДУ, 1999. – 191с
27. Міщенко Л.А. Посібник з художнього перекладу до курсу –Теорія і практика перекладу. –Вінниця: Нова книга, 2003р. Комиссаров В.К. Теория перевода. - М.: Высш.шк., 2000. -253 с.
28. Олікова. М.О. Теорія і практика перекладу. - Луцьк: Веже, 2000. - 168.с..
29. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Международные отношения, 2001. – 216с.
30. Семенов А. Л. Основные положения общей теории перевода: [Учеб. пособие] / А. Л. Семенов. – М. : РУДН, 2005. – 99 с.
31. Снігур С. Стан сучасного перекладознавства на Заході / С. Снігур // Записки перекладацької майстерні 2000-2001. – Львів, 2002. – Т. 3. – С. 6-15.
32. Стрелковский Г. М. Пособие по переводу с немецкого языка на русский и с русского на немецкий / Стрелковский Г. М. – М. : Высш. школа, 1973. – 183 с.
33. Тішкова Р.Д., Кобякова І.К. Методичні вказівки. Історичні основи сучасної англійської вимови та написання. СумДУ, 1998. – 38 с.
34. Федоров А.В. Основы общей теории перевода : лингвистические проблемы / А. В.Федоров. – 4-е изд., доп. и перераб. – Москва : Высш. шк., 1983. – 304 с.
35. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. – Київ : Либідь, 2007. – 247с.

36. Швачко С. О. Проблеми синхронного перекладу / С. О. Швачко – Вінниця : Фоліант, 2004. – 112 с.
37. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя / Т. Шмігер. – Львів : Смолоскип, 2009. – 343 с.
38. Швейцер А.Д. К проблеме лингвистического изучения процесса перевода. // Вопросы языкознания. - 1970. - № 4. - с.40-49.
39. Albrecht J. Übersetzung und Linguistik. / J. Albrecht – Tübingen: Narr Verlag, 2005. – 313 S.
40. Böhme H. Übersetzung und Transformation. [Hrsg. W. Rösler] / H. Böhme, Ch. Rapp. – Berlin, 2007.
41. Höntg H, Kupmaul P. Strategie der Übersetzung. Günter Narr Verlad. Tübingen 1966
42. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft / Werner Koller [völlig neu bearbeitete 4. Auflage] – Wiesbaden, Heidelberg : Quelle & Meyer Verlag, 1992. – 343 S.
43. Kußmaul P. Verstehen und Übersetzen- [Ein Lehr- und Arbeitsbuch] / P. Kußmaul. – Tübingen: Narr Verlag, 2010. – 217 S.
44. Reif K. Texttyp und Übersetzungsmethode. Heidelberg, 1993-
45. Renn J. Übersetzung als Medium des Kulturverstehens und sozialer Integration / Joachim Renn, Jürgen Straub, Shingo Shimanda. – Frankfurt am Main: Campus Verlag GmbH, 2002. – 394 S.
46. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / Th. Schippan. – Tübingen: Verlag Niemeyer, 2002. – 306 S.
47. Stolze R. Fachübersetzen. Ein Lehrbuch für Theorie und Praxis. / R. Stolze. – Berlin : Frank & Timme, 2009. – 420 S.
48. Würigler A. Medien in der frühen Neuzeit, Enzyklopädie Deutscher Geschichte, Band LXXXV / A. Würigler. – München, 2009.

Допоміжна література

1. Великий німецько-український словник [укладач: В. Мюллер. – 2-е вид., випр. та доп.]. – К. : Чумацький шлях, 2007. – 792 с.
2. Немецко-русский экономический словарь. Ок. 47 000 терминов [под ред. Ю. И. Куколева. – 4-е изд. с дополнением]. – М.: РУССО, 1996. – 684 с.
3. Немецко-русский юридический словарь. Ок. 46 000 терминов [под ред. П. И. Гришаева и М. Беньямина. – 8-е изд. стереотип]. – М : РУССО, 2003. – 624 с.
4. Німецько-український фразеологічний словник в 2-х томах [укладачі: В. І. Гавриш, О. П. Пророченко]. – К. : Рад. школа, 1981.
5. Толковый немецко-русский словарь синонимов [под ред. Г. И. Ворониной]. – М. : Иностранный язык, «Издательство «Оникс», 2006. – 848 с.
6. Duden. Das Universalwörterbuch. – Mannheim – Leipzig – Wien – Zürich: Dudenverlag, 2002.
7. Wahrig. Illustriertes Wörterbuch [Red. Dr. B. Varnhorn u.a.]. – München: Bertelsmann Lexikon Verlag GmbH, 2001. – 1007 S.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від « 31 » 08 2022 р. Завідувач кафедри [підпис] / [Пізвище ініціали]
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол №__ від «__» ____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол №__ від «__» ____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол №__ від «__» ____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)